

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 25833/2024
09.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., и ББ из ..., чији су заједнички пуномоћници Сретен Никитовић и Немања Никитовић, адвокати из ..., против туженог ВВ из ..., чији су пуномоћници Светислав Бојић и Александар Бучулић, адвокати из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1700/24 од 03.07.2024. године, у седници одржаној 09.01.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1700/24 од 03.07.2024. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Ужицу П 55/23 од 19.04.2024. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се утврди да је ништаво писмено завештање пред сведоцима, сада пок. ГГ, бив. из ..., сачињено 25.08.2021. године, проглашено пред Јавним бележником Милком Средојевић из ..., дана 28.01.2022. године и да не производи правно дејство, што би тужени био дужан да призна и трпи да се заоставштина оставиоца, сада пок. ГГ, расправи сходно одредбама Закона о наслеђивању. Ставом другим изреке, тужиоци су обавезани да туженом на име трошкова поступка солидарно плате 233.740,00 динара.

Апелациони суд у Крагујевцу је, пресудом Гж 1700/24 од 03.07.2024. године, ставом првим изреке, одбио, као неосновану, жалбу тужилаца и потврдио пресуду Вишег суда у Ужицу П 55/23 од 19.04.2024. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су изјавили благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), у вези одредбе члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23), и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Неосновани су наводи ревизије тужилаца да је другостепени суд учинио битну повреду из одредбе члана 374. став 1., у вези члана 8. Закона о парничном поступку, имајући у виду да пред другостепеним судом нису извођени нити цењени докази, већ је тај суд, потврђујући првостепену пресуду, прихватио утврђено чињенично стање и оцену доказа од стране првостепеног суда.

Према утврђеном чињеничном стању, пок. ГГ, бив.из ..., који је преминуо ...2021. године, сачинио је 25.08.2021. године, пред сведоцима, спорно завештање, тако што је, у присуству завештајних сведока изјавио да је унапред припремљено писмено, које је прочитао, његово завештање, па га је, потом, потписао, а у својству завештајних сведока завештање су потписали Владан Јовановић, адвокат из ... и тужиља АА из ..., супруга завештаоца. Предметним завештањем, оставилац је своју имовину, која се састоји од 1/2 идеалног удела на стану у ..., у Ул. ... бр. ..., стан бр. ..., на к.п. бр. .. КО ..., оставио туженом ВВ. У поступку расправљања заоставштине пок. ГГ пред Јавним бележником Милком Средојевић из ..., проглашено је спорно завештање 28.01.2022. године, па је решењем истог Јавног бележника од 02.02.2023. године прекинут поступак расправљања заоставштине иза пок. ГГ, бив.из ..., а упућени су на парницу супруга оставиоца АА и унук оставиоца ББ иза пок. сестрића ДД из ..., да као тужиоци, против туженог сестрића оставиоца ВВ из ..., докажу непуноважност писаног завештања пред сведоцима оставиоца ГГ, сачињеног 25.08.2021. године, а проглашеног 28.01.2022. године и депонованог код истог Јавног бележника 10.02.2022. године. Тужиоци су тужбом у овој парници тражили да суд утврди ништавост предметног завештања из разлога што је, као тестаментални сведок, завештање потписала супруга завештаоца што је противно одредби члана 113. став 1. Закона о наслеђивању, којом је прописано да супруга завештаоца не може бити завештајни сведок.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су тужбени захтев тужилаца одбили, применом одредби чланова 85. став 1., 155, 156, 157, 161, 162. став 1, 164. и 168. Закона о наслеђивању, налазећи да предметно завештање није ништаво, пошто је завешталац био способан за расуђивање, садржина завештања није противна принудним прописима, јавном поретку и добрим обичајима, није фалсификовано, а то што супруга оставиоца не може бити завештајни сведок представља повреду облика завештања које не води његовој ништавости већ рушљивости, што тужиоци нису тражили.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Ништавост завештања прописана је у одредби члана 155. Закона о наслеђивању ("Службени гласник РС", бр. 46/95), тако што је завештање ништаво ако је његова садржина противна принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима. На основу одредбе члана 156. истог Закона, ништаво је завештање лица које није

навршило 15 година живота и лица које је због неспособности за расуђивање потпуно лишено пословне способности. Такође је ништаво и фалсификовано завештање, у смислу одредбе члана 157. Закона о наслеђивању. На основу одредбе члана 161. истог Закона, на ништавост суд пази по службеној дужности и на њу се може позвати свако заинтересовано лице. Завештање је рушљиво ако га је сачинио онај ко није имао завештајну способност, ако је у време завештања било мана завештаочеве воље и ако при сачињавању завештања нису поштовани облик и услови одређени законом, у смислу одредбе члана 164. став 1. Закона о наслеђивању. Писмено завештање пред сведоцима прописано је у одредби члана 85. Закона о наслеђивању, тако што завешталац који зна да чита и пише може завештање сачинити тако што ће пред два сведока изјавити да је већ сачињено писмено прочитао, да је то његова последња воља и потом се на писмено својеручно потписати (став 1.). Сведоци се истовремено потписују на самом завештању, а пожељно је да се назначи њихово својство сведока (став 2.). Ко не може бити сведок, прописано је у одредби члана 113. истог Закона, тако што не могу бити завештајни сведоци, нити могу сачинити завештање по завештаочевом казивању у својству судије, односно овлашћеног лица ако се завештање сачињава по правилима судског завештања: потомци завештаочеви, његови усвојеници и њихови потомци, његови преци и усвојеници, његови сродници у побочној линији до четвртог степена сродства закључно, брачни другови свих тих лица и завештаочев брачни друг (став 1.).

У конкретном случају, тужиоци траже да суд утврди да је завештање пок. ГГ, бив. из ... сачињено 25.08.2021. године, а проглашено пред Јавним бележником Милком Средојевић из ... 28.01.2022. године, ништаво и да не производи правно дејство, указујући да је завештајни сведок оставиочева супруга (брачни друг), што је противно одредби члана 113. став 1. Закона о наслеђивању. Међутим, у члану 113. став 1. Закона о наслеђивању, прописана је релативна неспособност завештајних сведока који има за циљ да очува, пре свега једну од битних особина завештања, његову једностраност. Смисао релативне неспособности је отклањање могућности недопуштеног утицаја на завештаочеву (слободну) вољу. Такође, тиме се онемогућава да се у улози сведока нађу она лица која би то својство могла да злоупотребе. Дакле, ради се о рушљивом завештању које није сачињено под условима одређеним Законом о наслеђивању. Предметно завештање није ништаво, јер његова садржина није противна принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима (члан 155. Закона о наслеђивању), завешталац није био завештајно неспособан (члан 156. Закона о наслеђивању), нити је завештање фалсификовано (члан 157. Закона о наслеђивању), па су нижестепени судови, правилном применом материјалног права тужбени захтев тужилаца за утврђење ништавости предметног завештања одбили.

Неосновани су наводи ревизије тужилаца да сама чињеница да се као сведок завештања појављује супруга завештаоца, која не може да буде завештајни сведок, доводи до ситуације да завештање не постоји, јер нема два сведока. Супротно тим наводима ревизије ревидената, предметно завештање постоји, јер га је оставилац сачинио у форми писаног завештања пред сведоцима, у смислу одредбе члана 85. став 1. Закона о наслеђивању, али је рушљиво у смислу одредбе члана 168. истог Закона због релативне неподобности завештајног сведока на основу одредбе члана 113. став 1. Закона о наслеђивању. Међутим, рушљивост предметног завештања није предмет ове парнице. Због тога, ревиденти неосновано у ревизији указују на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку, имајући у виду његов исход.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић